

Temanotat

**Moldova: Pass og
underlagsdokumenter**

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og beredskapsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver.

Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

Opplysningene som blir lagt fram i rapportene og temanotatene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos rapporter og temanotater er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som rapportene omhandler.

© Landinfo 2012

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgaten 33 A

Postboks 8108 Dep

N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70

Fax: 23 30 90 00

E-post: mail@landinfo.no

www.landinfo.no

SUMMARY

This report concerns rules and procedures for issuance of passports and ID-documents in Moldova, and other issues relevant to the assessment of documents.

The national ID-card is mandatory and since 2002 it has been issued from birth. It is renewed at the age of 10, 16, 25 and 45. The ID-card is only valid with a supplementary document showing records of civil status and children, but legislative changes pending in Parliament will make this supplementary document redundant for identification purposes.

With the exception of passports issued abroad, Moldova has issued exclusively biometric passports since 1 January 2011. Non-biometric passports will remain valid until their expiration date.

The breakaway region Transnistria issues passports and breeder documents that are not recognized outside of Transnistria. Moldova issues ID-documents free of charge to citizens residing in Transnistria.

Multiple citizenship is allowed, and a significant number of Moldovan citizens have obtained Romanian, Russian or Ukrainian citizenships as well.

Moldova is in the process of implementing legislative, policy and institutional changes in order to achieve visa-free travel for its citizens to the EU.

SAMMENDRAG

Notatet omhandler regler og prosedyrer for utstedelse av pass og ID-dokumenter i Moldova, samt andre forhold av betydning for vurderingen av dokumenters notoritet.

Nasjonalt ID-kort er obligatorisk fra fødsel og har siden 2002 blitt utstedt fra fødsel. Det fornyes ved fylte 10, 16, 25 og 45 år. ID-kortet er kun gyldig når det fremlegges med et tilleggsdokument som viser sivil status og barn, men kommende lovendringer vil gjøre dette tilleggsdokumentet overflødig for å dokumentere identitet.

Med unntak av pass utstedt i utlandet, har Moldova utstedt kun biometriske pass siden 1. januar 2011. Ikke-biometriske pass vil være gyldige frem til utløpsdato.

Utbrytterrepublikken Transnistria utsteder pass og underlagsdokumenter som ikke anerkjennes utenfor Transnistria. Moldovske myndigheter utsteder ID-dokumenter vederlagsfritt til borgere bosatt i Transnistria.

Flere statsborgerskap er tillatt, og en betydelig andel av befolkningen har ervervet rumensk, russisk eller ukrainsk statsborgerskap i tillegg til moldovsk statsborgerskap.

Moldova er for øvrig i ferd med å gjennomføre en rekke lovmessige, politiske og institusjonelle endringer for å oppnå full visumfrihet for sine borgere ved reiser til EU.

INNHold

1. Innledning	5
1.1 Om republikken Moldova.....	5
1.2 Utbryterrepublikken Transnistria	5
1.3 Forholdet til EU	6
2. Statsborgerskap	7
2.1 Gjeldende statsborgerlov	7
2.2 Dobbelt statsborgerskap	7
2.3 Statsløse.....	8
3. Underlagsdokumenter	8
3.1 Duplikater, attester, bekreftelser, kopier.....	8
3.2 Fødselsattest	9
3.2.1 Fødselsregistrering	9
3.2.2 Fødselserklæring.....	10
3.2.3 Farskapsattest	10
3.2.4 Barnets navn.....	10
3.3 Ekteskapsinngåelse, registrering og attest.....	11
3.4 Skilsmisseattest.....	11
3.5 Navneendringsattest.....	11
3.6 Dødsattest	12
3.7 Legalisering	12
4. ID-kort	12
5. Pass	14
5.1 Ikke-biometriske pass	14
5.2 Biometriske pass.....	14
5.3 Utstedelse av pass til moldovere bosatt i utlandet	15
6. Folkeregister	15
6.1 Databasen ”State Register of Population (SRP)”	15
6.2 Personlig ID-nummer (IDNP)	16
6.3 Tilgang til SRP	16
7. Dokumentsikkerhet	16
8. Referanser	18

1. INNLEDNING

Notatet omhandler regler og prosedyrer for utstedelse av pass og underlagsdokumenter i Moldova. Andre forhold av betydning for vurderingen av moldovske dokumenters notoritet er også belyst. Notatet beskriver ikke systemer for pass og dokumentutstedelse som myndighetene i Transnistria har tatt i bruk, men tar sikte på å belyse hvordan situasjonen i Transnistria har betydning for Moldovas prosedyrer for å dokumentere identitet.

Notatet er i all hovedsak basert på offentlig tilgjengelig informasjon fra moldovske myndigheter og andre åpne kilder. Det gjøres oppmerksom på at det i forbindelse med forhandlingene om visumfrihet mellom Moldova og EU er vedtatt flere endringer i lovverket som regulerer forhold knyttet til dokumentutstedelse. Lovene er ikke gjort tilgjengelig i en oppdatert engelsk oversettelse, men endringene er omtalt i fremdriftsrapportene for gjennomføringen av Moldovas handlingsplan for visumlettelse med EU.¹

1.1 OM REPUBLIKKEN MOLDOVA

Moldova er en tidligere sovjetisk republikk med 3,8 millioner innbyggere. Landets territorium har gjennom historien vært en del av det som i dag er Romania, Ukraina og Russland.

Det historiske Bessarabia omfattet nesten hele Moldova. Bessarabia var en del av det russiske imperium fra 1812 til 1917, og en del av Romania i perioden 1918 til 1940. Den moldoviske sovjetsosialistiske autonome republikk (MSSAR) ble etablert i 1924 på området som i dag er Transnistria, men som da tilhørte sovjetrepublikken Ukraina. Sovjetunionen opprettet i 1938 MSSR (Den moldoviske sovjetsosialistiske republikk) som slo sammen deler av Bessarabia (området mellom elvene Prut og Nistru) og Transnistria, mens nordlige og sørlige Bessarabia (dvs. Nord-Bucovina i nord og Hertadistriktet ved Svartehavskysten i sør) ble gitt til Den sosialistiske sovjetrepublikken Ukraina.

Moldova ble formelt en uavhengig stat den 27. august 1991. Forut for Sovjetunionens oppløsning, vedtok MSSR suverenitetserklæringen av 23. juni 1990, som blant annet ga republikken full jurisdiksjon over spørsmålet om republikkstatsborgerskap, og slo fast at republikkens lovgivning hadde forrang over unionens (Gasca 2010, s. 3- 4).

1.2 UTBRYTERREPUBLIKKEN TRANSNISTRIA

Den russlandsorienterte Transnistria-regionen erklærte seg uavhengig fra Moldova i september 1990. Transnistria fungerer i praksis som en selvstendig stat, men er ikke anerkjent av noen andre stater (Landinfo 2009). Organisert kriminalitet og korrupsjon er et alvorlig problem, og økonomien i regionen er i stor grad basert på

¹ Se for eksempel Ministry of Foreign Affairs and European Integration (u.å.a). *Second Progress report of the Implementation by the Republic of Moldova of the Action Plan on Visa Liberalisation*. Chisinau: Ministry of Foreign Affairs and European Integration. Tilgjengelig fra <http://www.mfa.gov.md/img/docs/md-2nd-progress-report-final.doc> [lastet ned 24. mai 2012]

smugling av varer som omgår skattene på import til Moldova og Ukraina (Freedom House 2011).

Transnistria har en parallell administrativ struktur, og utsteder egne pass og andre dokumenter til sine innbyggere. Moldovske borgere som er bosatt i Transnistria må henvende seg til moldovske myndigheter utenfor Transnistria for å få utstedt attester, ID-kort og pass som har gyldighet utenfor Transnistria. Konflikten om Transnistria anses som en utfordring for Moldovas tilnærming til EU, både med hensyn til dokumentsikkerhet og irregulær migrasjon.

1.3 FORHOLDET TIL EU

Moldova og EU har forhandlet om visumlettelse siden 2005. Målsetningen er å oppnå full visumfrihet på sikt, og EU spesifiserte i 2010 hvilke krav Moldova må innfri for at visumkravet for opphold innenfor EU/Schengen skal kunne fjernes. Kravene knytter seg til områdene dokumentsikkerhet, ureglementert innvandring, offentlig orden og sikkerhet samt eksterne relasjoner og grunnleggende rettigheter (High Representative of the European Union for Foreign Affairs and Security Policy 2012).

Avtalen mellom Norge og Moldova om lettelse ved utstedelse av visum trådte i kraft 1. desember 2011 (Utenriksdepartementet 2011). Lettelser knytter seg til kravet om å dokumentere formålet for reisen og muliggjør flerreisevisum for ulike kategorier moldovske statsborgere.

Kilde: U.S. Department of State

2. STATSBORGERSKAP

Personer som var bostedsregistrert i sovjetrepublikken Moldova på det tidspunktet den første statsborgerloven trådte i kraft i juni 1991, ble automatisk ansett som moldovske borgere forutsatt at de hadde tilknytning i form av botid eller familie til områdene som Moldova var en del av før 1940, dvs. i Bessarabia, Nord-Bucovina, Herta-distriktet eller MSSAR (Den moldoviske sovjetsosialistiske autonome republikk).

Også personer som var født i Moldova, eller hadde en forelder eller besteforelder som var født i Moldova, fikk automatisk statsborgerskap dersom de ikke holdt annet statsborgerskap. Personer uten slik tilknytning, men som hadde permanent bostedsregistrering i Moldova før den 23. juni 1990, måtte ta stilling til om de ville ha moldovsk statsborgerskap innen ett år etter at loven trådte i kraft, senere forlenget til 1. september 1993 (Gasca 2012, s. 5). Disse ble moldovske borgere når de leverte søknad om statsborgerskap. En lovendring i 2004 medfører at personer som var bostedsregistrert i Moldova før 23. juni 1990 fortsatt anerkjennes som moldovske statsborgere på dette grunnlaget.

Statsborgerskap gis for øvrig ved fødsel til barn dersom en eller begge foreldrene er moldovske statsborgere. Statsborgerskap gis også på visse vilkår til barn som blir født i Moldova av utenlandske foreldre eller statsløse (Law on Citizenship 2000, art. 11).

2.1 GJELDENE STATSBORGERLOV

Lovgivningen har som formål å sikre retten til statsborgerskap og forhindre statsløshet og vilkårlig tap av statsborgerskap. Statsborgerskap kan for eksempel som hovedregel ikke tilbakekalles dersom tilbakekall medfører at en person blir statsløs (Gasca 2010).

Den gjeldende statsborgerloven trådte i kraft i 2000 og har gjennomgått en rekke endringer siden da. Dette skjedde sist i 2011 som del av handlingsplanen Moldova har vedtatt for å oppnå visumfrihet med EU. Særlig viktig er en lovendring i 2002 som åpner for dobbelt statsborgerskap. Like viktig er den nevnte lovendringen fra 2004 som innebærer at tidligere sovjetborgere som er fast bosatt i Transnistria, men fortsatt bare har sovjetisk pass, anerkjennes som moldovske statsborgere (Gasca 2010, s.12).

Loven ble endret i 2008 slik at moldovske borgere bare kan be om løsning fra sitt statsborgerskap hvis de er fast bosatt med lovlig opphold i utlandet (Gasca 2012, s. 10). Så lenge de er bosatt i Moldova kan de altså ikke søke om løsning fra moldovsk statsborgerskap. Som nevnt over kan statsborgerskap som hovedregel ikke tilbakekalles dersom det medfører statsløshet (Gasca 2012, s.11).

2.2 DOBBELT STATSBORGERSKAP

Moldova har siden 2002 tillatt dobbelt statsborgerskap, og en betydelig andel av befolkningen har rumensk, russisk, eller ukrainsk statsborgerskap i tillegg til moldovsk statsborgerskap. Det antas at rundt en tredel av befolkningen i Transnistria

har dobbelt statsborgerskap; fordelt på 60 000 innbyggere med ukrainsk statsborgerskap og 90 000 med russisk statsborgerskap (Gasca 2010, s.18).

2.3 STATSLØSE

Ifølge UNHCR (som gjengitt i U.S. Department of State 2011) er rundt 2000 personer bosatt i Moldova statsløse, de fleste av dem befinner seg i Transnistria. Det dreier seg i all hovedsak om etniske russere, ukrainere og moldovere som er født i utlandet. Manglende vandelsattest blir nevnt som en årsak til at mange statsløse ikke kan søke om moldovsk statsborgerskap.

Det er uklart om UNHCR anser innbyggere i Transnistria som ikke har bekreftet sitt moldovske statsborgerskap, som statsløse. Etter artikkel 17 i statsborgerloven er det slik Landinfo forstår loven kun krav om vandelsattest ved søknad om statsborgerskap for personer som er født i utlandet og ikke var bostedsregistrert i sovjetrepublikken Moldavia før juni 1990 (Law on Citizenship 2000). Ifølge Viorelia Gasca (2010, s.12), som har utarbeidet en rapport om Moldova for EUs EUDO Citizenship Observatory, er det fortsatt et problem at innbyggere i Transnistria som anerkjennes som moldovske statsborgere etter loven, ikke har bekreftet statsborgerskapet og kun innehar gamle sovjetiske innenrikspass.

3. UNDERLAGSDOKUMENTER

Utstedelse av offentlige persondokumenter reguleres av Law on Civil Status Acts fra 2001.

Det fremgår av lovens artikkel 10 at statsløse som er bosatt i Moldova har samme plikter og rettigheter etter loven som borgere av Moldova. Utlendinger som er bosatt i Moldova kan derfor få registrert fødsler, ekteskap, skilsmisse, navneendringer og dødsfall på samme vilkår som landets borgere.

Ifølge amerikanske myndigheter (U.S. Bureau of Consular Affairs u.å) vil de fleste offentlig utstedte persondokumenter for alle områder unntatt Transnistria, være tilgjengelig fra det sentrale folkeregisteret² i Chisinau.

Moldovske statsborgere som er bosatt i Transnistria får utstedt ID-dokumenter vederlagsfritt. Disse dokumentene vil kun være gyldige i Transnistria. For å få utstedt attester, ID-kort og pass som har gyldighet i Moldova, må de henvende seg til moldovske myndigheter utenfor Transnistria (Ministry of Foreign Affairs and European Integration u.å.a, s. 77).

3.1 DUPLIKATER, ATTESTER, BEKREFTELSER, KOPIER

Folkeregisteret utsteder attester og duplikater. Duplikater utstedes dersom den originale attesten er ødelagt eller mistet, eller dersom man ønsker en attest transkribert med latinske bokstaver. Duplikater kan utstedes ved henvendelse til det

² Amerikanske myndigheter (U.S. Bureau of Consular Affairs u.å) refererer til dette som "Central Republic Archive", mens moldovske myndigheter bruker betegnelsen "Civil Status Service" (CSS).

lokale folkeregisteret³ der registreringen er arkivert eller der man er bosatt. Det er også mulig å henvende seg til folkeregisteret sentralt eller den elektroniske portalen til Ministeriet for informasjons- og kommunikasjonsteknologi (Ministry of Information Technology and Communication (MITC)). Det utstedes en egen attest som viser endringer i registreringer. Det kan eventuelt utstedes en separat attest for hver endring. Duplikater er i juridisk forstand likestilt med attester som utstedes på tidspunktet for registreringen (Civil Status Service u.å.a).

Det er mulig å få utstedt bekreftelser på alle registreringene i folkeregisteret. Det er også mulig å få utstedt flerspråklige bekreftelser på fødsel, ekteskap og dødsfall. Flerspråklige bekreftelser kan brukes uten legalisering i flere europeiske land etter ICCS-konvensjonen fra 1976.⁴

Det utstedes en egen attest som viser sivil status. Denne attesten er gyldig i tre måneder fra utstedelse. Folkeregisteret utsteder også en egen attest som enten bekrefter eller avkrefter navneendring. Attesten er for bruk i utlandet og kan utstedes på engelsk, fransk, italiensk, portugisisk, spansk, tysk og tyrkisk.

Det utstedes en egen bekreftelse på at en registrering mangler i folkeregisteret. En slik bekreftelse utstedes kun hvis registrering mangler både i lokale arkiver og i det sentrale folkeregistret.

Det sentrale folkeregisteret utsteder kun kopier av sivilstatusdokumenter etter henvendelse fra domstol, påtalemyndighet, barnevern og andre myndighetsorganer⁵. (Civil Status Service u.å.b).

3.2 FØDSELSATTEST

3.2.1 Fødselsregistrering

Fødselsattest utstedes vederlagsfritt av lokale folkeregistreringskontor (Civil Status Service u.å.c.). For å registrere fødselen må følgende dokumenter fremlegges:

- Fødselserklæring
 - Attestasjon på fødselen fra sykehus/fødselsklinikk
 - Forelders/foreldrenes ID-kort
 - Foreldrenes vigselsattest
- eventuelt
- Farskapserklæring (hvis foreldrene ikke er gift)
 - Mors søknad om å registrere informasjon om barnets far (hvis mor er ugift og det ikke er fremlagt farskaps erklæring)

³ På den engelskspråklige nettsiden til Servicul Stare Civilă (<http://stare-civila.gov.md/en/>) omtales det lokale folkeregisteret som "Office Civil Service (OCS)" og det sentrale folkeregisteret "Civil Status Service" (CSS).

⁴ Norge er ikke en del av samarbeidet i La Commission Internationale de l'État Civil (CIEC) eller International Commission on Civil Status (ICCS). ICCS Convention no. 16 "Convention on the issue of multilingual extracts from civil status records" (1976) er tilgjengelig i engelsk oversettelse her: <http://www.cieci1.org/Conventions/Conv16Angl.pdf> [lastet ned 16. mai 2012]

⁵ Moldovske myndigheter refererer her til "civil status bodies".

- Skilsmisseattest (hvis det er under 300 dager mellom fødsel og skilsmisse)
- Dødsattest ektefelle (hvis det er under 300 dager mellom fødsel og dødsfall)

Ifølge Verdensbankens indikatorer er Moldovas fødselsregistre så godt som fullstendige (98 %) (World Bank u.å.). Verdensbanken baserer seg på prosentandelen av barn under fem år som var fødselsregistrert på tidspunktet for undersøkelsen. Fødselsregistrene fra sovjettiden er imidlertid mangelfulle (Anderson, Kalev & Silver 1994, s. 10).

3.2.2 Fødselserklæring

For å utstede fødselsattest kreves det fremlagt fødselserklæring gitt av en eller begge foreldre. Dersom foreldrene ikke selv kan avgi erklæring, skal fødselserklæringen gis av foreldrenes slektninger eller noen foreldrene har gitt fullmakt, helsepersonell der barnet er født eller oppholder seg eller barnevernsmyndigheter.

Fødselserklæringen leveres til det lokale folkeregistreringskontoret eller det lokale rådhuset der barnet eller foreldrene er bosatt. Dersom barnet er født i utlandet, skal fødselserklæringen leveres ved moldovsk ambassade/konsulat.

Fødsel må registreres innen tre måneder etter at et barn er født. Det straffes med bøter dersom det uten god grunn ikke inngis fødselserklæring. Senregistrering av fødsel er en egen prosedyre og bare mulig frem til ett år etter fødsel (Civil Status Service u.å.c).

3.2.3 Farskapsattest

Informasjon om barnets mor blir registrert på grunnlag av den medisinske dokumentasjonen av fødselen. Informasjon om faren registreres på grunnlag av vigselattest dersom barnets foreldre er gift eller barnet er født mindre enn 300 dager etter skilsmisse/ektefellens evt. dødsfall. Presumpsjonen om at morens ektefelle er barnets far fjernes ved at han møter personlig hos folkeregisteret og avgir en skriftlig erklæring.

Dersom foreldrene ikke er gift, registreres informasjon om faren på grunnlag av en erklæring om farskap. En felles farskaps erklæring kan leveres hos folkeregisteret før fødselen. Dersom det ikke innleveres en farskaps erklæring, vil farskap fastsettes ved dom på grunnlag av en erklæring fra en av foreldrene, verge eller barnet selv når det når myndighetsalder (Civil Status Service u.å.c).

3.2.4 Barnets navn

Barnet får foreldrenes etternavn. Hvis de har ulike etternavn, bestemmer foreldrene hvilket etternavn barnet skal ha.

Dersom farskap ikke er fastsatt, registreres fars navn på bakgrunn av informasjon gitt av moren i fødselserklæringen. Dette er ikke til hinder for fastsettelse av farskap på et senere tidspunkt. Etter morens ønske kan feltet om barnets far stå åpent (Civil Status Service u.å.c).

3.3 EKTESKAPSINNGÅELSE, REGISTRERING OG ATTEST

Det er bare par i registrerte ekteskap som har rettigheter etter loven (Rădăcanu 2005).

Ekteskapshindringer fremgår av familielovens artikkel 15 (Rădăcanu 2005). Det er blant annet ikke tillatt for personer som allerede er gift, å inngå nytt ekteskap. Moldova tillater heller ikke ekteskap mellom personer av samme kjønn. Minstealderen for å inngå ekteskap er 16 år for kvinner og 18 år for menn.

Registreringen av ekteskap foretas på grunnlag av en såkalt ekteskapserklæring som leveres personlig hos folkeregisteret på samme sted som ekteskapet skal inngås (Civil Status Service u.å.e). Ekteskapserklæringen leveres til det lokale folkeregisteret eller rådhuset der en av partene eller deres foreldre er bosatt. Dersom paret er bosatt i utlandet, skal ekteskapserklæringen leveres ved moldovsk ambassade/konsulat.

Før ekteskap kan inngås må paret gjennomgå en obligatorisk helsesjekk, men de er ikke pliktige å informere hverandre om resultatet (Rădăcanu 2005).

Et par som vil gifte seg må for øvrig fremlegge ID-kort og fødselsattest, og kan også møte krav om å dokumentere at det ikke foreligger forhold til hinder for ekteskap. Mest aktuelt er skilsmisseattest, og tillatelse til å gifte seg dersom en av partene er under 18 år (Civil Status Service u.å.d).

Ekteskapet blir registrert minimum én måned etter ekteskapserklæringen ble innlevert, maksimum to måneder. Det sentrale folkeregisteret (Civil Status Service) nevner ikke spesifikt når ekteskapsattesten utstedes, men Landinfo antar at det skjer samtidig med at ekteskapet registreres. Det er mulig å anmode om at ekteskapet blir registrert tidligere mot å betale tilleggsgebyr. Det koster 8000 lei (ca. 4000 kroner) å få ekteskapet registrert innen 24 timer. Det fremtidige ekteparet velger selv om de vil ha en seremoni (Civil Status Service u.å.d).

Utlendinger må fremlegge pass i original med kopier av relevante sider i passet, samt dokumentasjon på at vilkårene for å inngå ekteskap i Moldova er oppfylt. Dokumentene må oversettes og eventuelt legaliseres (Civil Status Service u.å.d).

3.4 SKILSMISSEATTEST

Skilsmisse kan gis etter søknad. Det er enten folkeregisteret eller en domstol som innvilger skilsmisse. En mann kan ikke søke om skilsmisse mens kona er gravid eller inntil ett år etter at et barn er født, uten hennes samtykke. Skilsmissen er gjeldende og skilsmisseattest utstedes én måned etter søknadsdato (Rădăcanu 2005).

3.5 NAVNEENDRINGSATTEST

Moldovere kan etter søknad endre fornavn og/eller etternavn ved det lokale folkeregisteret på stedet der vedkommende er bosatt. Det lokale folkeregisteret tar stilling til søknaden, oversender den til godkjenning hos det sentrale folkeregisteret, og registrerer navneendringen, normalt innen to måneder (Civil Status Service u.å.e).

En person som vil endre navn må oppgi biografiske opplysninger og forklare årsaken til ønsket om å endre navn. Det må videre fremlegges fødselsattest, også for eventuelle barn, sivilstatusdokumenter, ID-kort eller pass, to foto, vandelsattest og skatteseddel.

Foreldre/foresatte må gi skriftlig samtykke dersom barn mellom 16 og 18 år søker om å endre navn (Civil Status Service u.å.e).

3.6 DØDSATTEST

Dødsattest utstedes vederlagsfritt av folkeregisteret på det stedet dødsfallet fant sted, avdødes siste bosted, der avdøde ble funnet eller der hvor institusjonen som attesterer dødsfallet er lokalisert. Dersom avdøde var bosatt i utlandet, meldes dødsfallet ved moldovsk ambassade/konsulat (Civil Status Service u.å.f).

Dødsfall skal meldes muntlig innen tre dager fra dødsfallet fant sted. Det er avdødes nærmeste familie eller slektninger som primært har ansvaret for å melde en person død. Dersom avdøde er uten familie kan eventuelt samboer, naboer, bygningskomiteen, lege eller annet helsepersonell melde dødsfallet.

Dødsfallet registreres på grunnlag av følgende dokumenter:

- Attest fra sykehus/helseinstitusjon
- Avdødes ID-kort eller militærbok
- Avdødes fødselsattest
- ID-kortet til den som melder dødsfallet

I spesielle tilfeller kreves annen dokumentasjon i tillegg. For eksempel må attest fra politi/påtalemyndighet fremlegges dersom det er tale om en ikke-naturlig død (Civil Status Service u.å.f).

3.7 LEGALISERING

Moldovsk ambassade eller konsulat kan legalisere offentlig utstedte persondokumenter ved å bekrefte at vedkommende funksjonær som har signert dokumentet, innehar stillingen og er gitt myndighet til å utstede det aktuelle dokumentet (Ministry of Foreign Affairs and European Integration u.å.b).

Dokumenter utstedt av land i Samveldet av uavhengige stater (SUS)⁶, Romania, Tsjekkia, Slovakia, samt Estland og Litauen, anerkjennes i Moldova uten legalisering.

4. ID-KORT

Det er Ministeriet for informasjons- og kommunikasjonsteknologi ((MITC) som er ansvarlig for utstedelse av ID-kort i Moldova. ID-kort er obligatorisk, og moldovere har en lovpålagt plikt til å legitimere seg på politiets forespørsel (U.S. Bureau of Consular Affairs u.å).

Siden 2002 har ID-kort blitt utstedt fra fødsel (Ganta 2012). Det fornyes ved fylte 10 år, 16 år, 25 år og 45 år. ID-kortet har ubegrenset gyldighet fra fylte 45 år (Registru

⁶ SUS består av de tidligere Sovjetrepublikkene, med unntak av Latvia, Estland, Litauen og Georgia.

u.å.a). Søknad om ID-kort fremmes skriftlig og ved personlig fremmøte ved det lokale folkeregisteret på det stedet man er bosatt eller ved moldovsk ambassade/konsulat for moldovere bosatt i utlandet. Foreldre/verge fremmer søknaden på vegne av barn.

For at barn under 16 skal få utstedt ID-kort kreves det fremlagt fødselsattest, evt. (tidligere utstedt) ID-kort, ID-kort til foreldre/verge/adoptivforeldre og helseattest som viser blodtype.

For at personer over 16 år skal få utstedt ID-kort kreves fremlagt identifikasjonsdokumentet som ikke lenger er gyldig, dvs. tidligere utstedt og ugyldig ID-kort, gamle sovjetiske pass, eller tidligere utstedt midlertidig ID-kort. I tillegg skal det fremlegges sivilstatusdokumenter, dokumentasjon på militær- eller siviltjeneste, pensjonsattest og bevis på bostedsregistrering. Dersom det ikke tidligere er utstedt ID-dokument til barn, eller i tilfeller der identitet ikke kan avklares på grunnlag av tidligere utstedte ID-dokumenter, vil identitet bli etablert på grunnlag av erklæring gitt av foreldre/verge eller slektninger. Dersom identitet skal etableres på grunnlag av erklæring fra slektninger i andre eller tredje linje, bør det fremlegges tilleggsdokumentasjon som kan bidra til å avklare en persons identitet (militærtjenestebok, pensjonsattest, arbeidsattest/vitnemål) (Centre for State Information Resources "Registru" u.å).

Hvis det ikke er mulig å få etablert identiteten til en person gjennom denne prosedyren, skal en rettslig instans etablere identiteten (Ministry of Foreign Affairs and European Integration u.å.a, s. 12). Prosedyren er primært aktuell for borgere som er bosatt i Transnistria og mangler dokumenter (Moldovas ambassade i Stockholm, e-post 2. mai 2012).

ID-kortet har strekkode, hologram, usynlig/fluorescerende trykk (UV-sikring) og tar i bruk infrarød bestråling som sikkerhetslementer (Keesing Documentchecker).⁷

ID-kortet er bare gyldig sammen med et tilleggsdokument som inneholder opplysninger om ekteskap, skilsmisse, barn osv. Det er besluttet at ID-kortet skal endres i form og innhold slik at det blir mer i samsvar med det som er praksis internasjonalt. Den viktigste endringen er at ID-kortet blir gyldig også uten tilleggsdokumentet som viser sivil status og barn. Tilleggsdokumentet skal bare fremlegges for å stemme ved valg. Med mindre det er endringer i sivil status, blir det heller ikke lenger nødvendig å fremlegge sivilstatusdokumenter og attest fra militæret for å få utstedt et nytt ID-kort. Det er foreløpig uvisst når disse endringene vil tre i kraft (Ministry of Information Technology and Communications 2012).

⁷ Nasjonalt identitets- og informasjonssenter (NID) har utarbeidet begrepsforklaringer som er tilgjengelige på www.nidsenter.no.

5. PASS

Ministeriet for informasjons- og kommunikasjonsteknologi (MITC) er ansvarlig også for utstedelse av pass. Pass utstedes etter skriftlig søknad til de lokale passmyndighetene (Registru) på det stedet man er permanent bosatt (Law on Exit 1995, art. 3).

Det kreves personlig fremmøte ved passutstedelse. I siste halvdel av 2010 gjorde myndighetene det likevel mulig å fremme søknad om nytt pass til Registru gjennom rekommandert post (Registru 2010). Det var ikke mulig å søke om pass på denne måten ved førstegangsutstedelse, endringer i sivilstatus eller hvis passinnehaveren er mindreårig.

Pass utstedes på grunnlag av ID-kort og militærattest. Sivilstatusdokumenter må fremlegges hvis det er endringer i sivil status. Dersom pass utstedes for første gang uten at det tidligere er utstedt ID-kort, må det også fremlegges helseattest der blodtype fremgår (Moldovas ambassade i Stockholm u.å).

Barn ble ført inn i foreldrenes pass frem til 2006 (Keesing Documentchecker). Pass kan nå utstedes fra barnet er født (Law on Identity Documents 1994, art. 2 (1)). Pass som utstedes til barn under sju år har en gyldighet på fire år (Registru 2010b).

5.1 IKKE-BIOMETRISKE PASS

Moldova har utstedt nasjonale pass siden 1995. Den første modellen som ble introdusert hadde maskinlesbart felt (MRZ) og en gyldighet på fem år. Nye sikkerhetslementer ble introdusert i 2005, bl.a. perforering og bilde/tekst som påvirkes av infrarød stråling (Keesing Documentchecker). Dette passet har en gyldighet på ti år.

Moldova har siden 1. januar 2011 kun utstedt biometriske pass, men ikke-biometriske pass er gitt gyldighet frem til utløpsdato, dvs. ti år etter utstedelsesdato (Registru 2011). Moldovske ambassader og konsulat mottok likevel søknader om ikke-biometriske pass ut 2011 på grunn av manglende utstyr til å registrere biometri (Moldovas ambassade i Stockholm u.å). Ikke-biometriske pass kan altså være i omløp ut 2021. Moldovske myndigheter anslår at over to millioner ikke-biometriske pass fortsatt vil være i omløp ved utgangen av 2012 (Ministry of Foreign Affairs and European Integration u.å.a). I overkant av 500 000 ikke-biometriske pass vil ifølge beregningene fortsatt være i omløp ved årsskiftet 2019-2020.

5.2 BIOMETRISKE PASS

Moldova begynte å utstede biometriske pass i januar 2008, og har siden 1. januar 2011 bare utstedt biometriske pass internt i Moldova. Ambassadene i utlandet begynte å utstede biometriske pass i 2012 (Moldovas ambassade i Stockholm, e-post 28. april 2012).

Biometriske pass har digitalt fingeravtrykk, foto og opplysninger om blodtype. Det er valgfritt for barn under tolv år å avgi fingeravtrykk til pass (Registru 2010b).

Biometriske pass utstedes normalt innen én måned mot et gebyr på 700 lei (ca. 350 kroner).

5.3 UTSTEDELSE AV PASS TIL MOLDOVERE BOSATT I UTLANDET

Ambassadene utstedte ikke-biometriske pass frem til 1. januar 2012, men utsteder nå utelukkende biometriske pass (Moldovas ambassade i Stockholm, e-post 28. april 2012). Bruk av biometri nødvendiggjør personlig fremmøte ved ambassaden. Det er bare moldovske borgere som er registrert som utflyttet og som har stampelet "Departure for permanent residence" i passet, som kan få pass utstedt ved ambassade/konsulat i utlandet. Melding om flytting til utlandet er en av de konsulære tjenestene ambassaden tilbyr (Moldovas ambassade i Stockholm, e-post 28. april 2012).

Etter loven er det ikke tillatt for personer som har gjeld å emigrere, men bestemmelsen håndheves ikke i praksis (U.S. Department of State 2011). Heller ikke en lovbestemmelse om at nære slektninger som er økonomisk avhengig av personen som ønsker å emigrere må gi sitt samtykke, håndheves i praksis.

Barn mellom 12 og 18 år må for øvrig gi sitt samtykke til å flytte til utlandet. Samtykket må være attestert av notar (Law on Exit 1995, art. 3 (3)).

6. FOLKEREGISTER

6.1 DATABASEN "STATE REGISTER OF POPULATION (SRP)"

Moldova har et sentralisert og automatisert folkeregister som går under navnet *State Register of Population* (SRP). Folkeregisteret har lagret data om moldovske statsborgere, samt statsløse og utenlandske borgere som er permanent eller midlertidig bosatt i Moldova (Centre for State Information Centre "Registru" 2010).

Følgende personopplysninger blir lagt inn i systemet:

- Fødsel og død
- Sivilstatus
- Bostedsadresse
- Grensekontroll
- Statsborgerskap
- Utenlandske borgere og statsløse med opphold i Moldova
- Konsulattjenester
- Passutstedelse

Folkeregisteret inneholder informasjon om ID-kort, pass, sivilstatusdokumenter, visumdokumenter, medisinske dokumenter og tilleggsdokumentasjon.

Ifølge Vladimir Ganta (2012), rådgiver ved det statistiske sentralbyrået i Moldova, har folkeregisterets database (SRP) svakheter siden det bare er borgere som har fått utstedt ID-dokumenter som vil være registrert i databasen. Basen kan blant annet mangle informasjon om barn som er født før ID-kort ble obligatorisk fra fødsel i 2002. Denne mangelen vil være midlertidig frem til disse barna får utstedt ID-kort. Det er noe uklart om databasen vil mangle informasjon om denne gruppa i dag siden ID-kort er obligatorisk fra fylte 10 år. Ganta viser til aldersgruppen 8-14 år og ”children [...] not yet registered as citizen at 14 years old, the age required by law” (Ganta 2012, s. 2). Databasen er ifølge Ganta heller ikke fullstendig for personer i alderen 62-67 år som var i arbeid og dermed ikke omfattet av myndighetenes prosjekt for å registrere pensjonister. I tillegg vil folkeregisteret mangle data på moldovske borgere bosatt i Transnistria som ikke har søkt om ID-dokumenter. Opplysninger om bostedsadresse kan mangle, eller ikke være oppdatert fordi flytting ikke blir meldt til myndighetene. Særlig vil antallet meldte utflyttinger til utlandet ligge på et lavt nivå (Ganta 2012, s.2).

6.2 PERSONLIG ID-NUMMER (IDNP)

Data og dokumenter knyttet til en person blir lagt inn i folkeregisteret ved hjelp av et eget ID-nummer (State Identification Number of the Physical Person / *Numărul de identificare* (IDNP)) (Registru u.å.b.). IDNP har tretten siffer basert på året personen ble registrert, av hvilken statlig instans, avdeling, og for hvilket formål. IDNP inneholder ikke personopplysninger som fødselsdato eller lignende.

IDNP vil fremkomme på samtlige dokumenter som utstedes til vedkommende person, herunder pass.

6.3 TILGANG TIL SRP

Både det rumenske konsulatet og et søknadscenter for visum felles for EU, er gitt tilgang til SRP for å kontrollere opplysninger i biometriske pass ved søknad om visum til EU/Schengen. Det er mulig for andre diplomatiske stasjoner å anmode om en slik tilgang (Ministry of Foreign Affairs and European Integration u.å.a, s. 8).

7. DOKUMENTSIKKERHET

Korrupsjon innenfor offentlig sektor er et problem, og en rekke tiltak mot korrupsjon er iverksatt som ledd i handlingsplanen for visumfrihet med EU. Myndighetene peker også på at endringer i utstedelsen av ID-kort, der man går bort fra å fremlegge sivilstatusdokumenter hvis det ikke er endringer i sivil status, vil bidra til å redusere både byråkrati og korrupsjon (Ministry of Information Technology and Communications 2012).

Ifølge EUBAM (European Union Border Assistance Mission to Moldova and Ukraine), ble til sammen 69 personer anholdt på grensen mellom Moldova og Ukraina med falske eller forfalskede dokumenter i 2010 (EUBAM 2010).

Moldova er tilknyttet Interpols database over tapte og stjålne pass. Moldova har siden oktober 2011 hatt nødvendig teknologi for å kunne registrere tapte/stjålne pass

i Interpols systemer umiddelbart (Ministry of Foreign Affairs and European Integration u.å.a, s. 11).

Bruk av falske visum fremstår som et større problem enn falske pass. Det finnes for eksempel kriminelle grupper i Moldova som har spesialisert seg på falske Schengenvisum. Schengenvisum blir utstedt på grunnlag av forfalsket underlagsdokumentasjon eller gjennom bestikkelser til konsulatansatte. Det er særlig EUs konsulater i Kiev som knyttes til falske Schengenvisum (OCCRP 2009). EUs ambassader/konsulater i Moldova varslet i 2009 om at de i større grad ville sjekke fremlagt dokumentasjon i samarbeid med moldovske myndigheter.

Korrupsjon innen utdanningssektoren er også utbredt, og det er blant annet kjent at universitetsansatte selger falske dokumenter til studenter som skal søke om arbeid eller visum (U.S. Department of State 2011).

For øvrig blir notoriteten til underlagsdokumenter utstedt i Transnistria ansett som den største svakheten ved Moldovas dokumentsikkerhet (Litra 2010). Området er defacto utenfor moldovske myndigheters kontroll, og både forekomsten av korrupsjon og kvaliteten på dokumentene som utstedes i Transnistria bidrar trolig til at tilliten til disse dokumentene er lav. Moldovske myndigheter mangler tilgang til registre og arkiver i Transnistria, og har bare mulighet til å gjenfinne borgere som har sovjetiske pass i sine arkiver (Moldovas ambassade i Stockholm, e-post 3. mai 2012).

8. REFERANSER

Skriftlige kilder

- Anderson, B. A., Kalev, K. & Silver, B. D. (1994). Developments and prospects for population statistics in countries of the former Soviet Union. *Population Index 60 (1). Spring 1994*, s. 4-20. Tilgjengelig fra <http://popindex.princeton.edu/Articles/AndersonKatusSilver.pdf> [lastet ned 18.mai 2012]
- Civil Status Service, dvs. Civil Status Service of the Ministry of Justice (u.å.a). *Services. Issuing the duplicate of civil service certificate*. [s.l.]: Civil Status Service. Tilgjengelig fra <http://starecivila.gov.md/pages/eliberare-duplicat> [lastet ned 23. mai 2012]
- Civil Status Service, dvs. Civil Status Service of the Ministry of Justice (u.å.b). *Services. Issuing civil status acts*. [s.l.]: Civil Status Service. Tilgjengelig fra <http://stare-civila.gov.md/pages/eliberare> [lastet ned 23. mai 2012]
- Civil Status Service, dvs. Civil Status Service of the Ministry of Justice (u.å.c). *Services. Birth registration*. [s.l.]: Civil Status Service. Tilgjengelig fra <http://stare-civila.gov.md/pages/nastere-inregistrare> [lastet ned 23. mai 2012]
- Civil Status Service, dvs. Civil Status Service of the Ministry of Justice (u.å.d). *Services. Marriage registration*. [s.l.]: Civil Status Service. Tilgjengelig fra <http://starecivila.gov.md/pages/casatorie-inregistrare> [lastet ned 23. mai 2012]
- Civil Status Service, dvs. Civil Status Service of the Ministry of Justice (u.å.e). *Services. Name and/or surname changing*. [s.l.]: Civil Status Service. Tilgjengelig fra <http://stare-civila.gov.md/en/pages/schimbarea-numelui-prenumelui> [lastet ned 23. mai 2012]
- Civil Status Service, dvs. Civil Status Service of the Ministry of Justice (u.å.f). *Services. Death registration. Issuing the certificate*. [s.l.]: Civil Status Service. Tilgjengelig fra <http://starecivila.gov.md/en/pages/inregistrarea-decesului> [lastet ned 23. mai 2012]
- EUBAM, dvs. European Union Border Assistance Mission to Moldova and Ukraine (2010). *Annual report. 1 December 2009 – 30 November 2010*. Odessa: European Union Border Assistance Mission to Moldova and Ukraine. Tilgjengelig fra http://www.eubam.org/files/MR_2011_ENG_FINAL_EUBAM.pdf [lastet ned 3. mai 2012)
- Freedom House (2011). *Transnistria. Freedom in the World 2011*. Washington DC: Freedom House. Tilgjengelig fra <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2011/transnistria> [lastet ned 24. mai 2012]

- Ganta, V. (2012, januar). *Statistical data collection on migration in Moldova. CARIM-East Explanatory Note 11/18*. San Domenico di Fiesole: CARIM East – Consortium for Applied Research on International Migration, European University Institute. Tilgjengelig fra http://www.carim-east.eu/media/demoeco_module/Explanatory%20Notes%20Moldova%2018.pdf [lastet ned 25. mai 2012]
- Gasca, V. (2010). *Country Report: Moldova*. San Domenico di Fiesole: EUDO Citizenship Observatory, European University Institute. Tilgjengelig fra <http://eudo-citizenship.eu/docs/CountryReports/Moldova.pdf> [lastet ned 25. mai 2012]
- International Commission on Civil Status (ICCS) (1976). *ICCS Convention no. 16 "Convention on the issue of multilingual extracts from civil status records"*. [s.l]:[s.n] Tilgjengelig fra <http://www.ciec1.org/Conventions/Conv16Angl.pdf> [lastet ned 16. mai 2012]
- Keesing Documentchecker. *Keesing Documentchecker/Moldova*. Konsultert mars-april 2012. Amsterdam: Keesing Reference System.
- Landinfo (2009, oktober). *Moldova. Generelle forhold*. Oslo: Landinfo.
Notatet er tilgjengelig i Landdatabasen
- [Law on Citizenship] (2000, 2. juni) *Law on the Citizenship of the Republic of Moldova*. Warsaw: OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights [uoffisiell oversettelse]. Tilgjengelig via Refworld <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c3c75ed2.html> [lastet ned 25. mai 2012]
- Law on Civil Status Acts (2001, 26. april). *Law on Civil Status Acts. Abstract*. Firenze: CARIM East – Consortium for Applied Research on International Migration <http://www.carim-east.eu/2840/law-on-civil-status-acts/> lastet ned [23.mai 2012]
Loven er kun tilgjengelig på rumensk og russisk. Er kortfattet engelsk sammendrag er tilgjengelig fra CARIM East.
- Law on Exit and Entry (1994, 9. november). *Law of the Republic of Moldova on Exit and Entry into the Republic of Moldova*. [s.l.]: [s.n.]. Uoffisiell oversettelse tilgjengelig via Refworld <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3de36d644.html> [lastet ned 25. mai 2012]
- Law on Identity Documents (1994, 9. november). *Law on the Identity Documents of the National Passport System. Abstract*. Firenze: CARIM East - Consortium for Applied Research on International Migration. Tilgjengelig fra <http://www.carim-east.eu/3016/law-on-the-identity-documents-of-the-national-passport-system-2/> [lastet ned 24. mai 2012]
Loven er kun tilgjengelig på rumensk og russisk. Et kortfattet engelsk sammendrag er tilgjengelig fra CARIM East.
- Law on Migration (1990, 19. desember). *Law of the Republic of Moldova on Migration*. [s.l]: [s.n.]. Uoffisiell oversettelse tilgjengelig via Refworld

<http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b4f520.html> [lastet ned 25. mai 2012]

- Litra, L. (2010, juni). Visa-free perspectives for Moldova: a never-ending story or an accomplishable task? *Moldova's Foreign Policy Statewatch*, 5. Tilgjengelig fra <http://www.viitorul.org/download.php?file=cHVibGljL3B1YmxpY2F0aW9ucy8yODgwL2VuL1BvbGljeSBTdGF0ZXdhdGN0NS5wZGY%3D> [lastet ned 25. mai 2012]
- Ministry of Foreign Affairs and European Integration (u.å.a.). *Second Progress report of the Implementation by the Republic of Moldova of the Action Plan on Visa Liberalisation*. Chisinau: Ministry of Foreign Affairs and European Integration. Tilgjengelig fra <http://www.mfa.gov.md/img/docs/md-2nd-progress-report-final.doc> [lastet ned 24. mai 2012]
- Ministry of Foreign Affairs and European Integration (u.å.b.). *Documents legalization*. Chisinau: Ministry of Foreign Affairs and European Integration. Tilgjengelig fra <http://www.mfa.gov.md/legalization-documents-en/> [lastet ned 25. mai 2012]
- Ministry of Information Technology and Communications (2012, 25. april). *The format of the current identity card will be changed. This draft law has been approved by the Government*. Chisinau: Ministry of Information technology and communications. Tilgjengelig fra http://www.mtic.gov.md/news_eng/165324/ [lastet ned 25. mai 2012]
- Moldovas ambassade i Stockholm (u.å). *Consular services. Passports*. Stockholm: Moldovas ambassade i Stockholm. Tilgjengelig fra <http://www.suedia.mfa.md/passports-en/> [lastet ned 24. mai 2012]
- OCCPR, dvs. Organized Crime and Corruption reporting Project (2009, 17. november). *Moldova: The wait and ways to beat it*. [s.l.]: OCCPR. Tilgjengelig fra http://reportingproject.net/visa/index.php?option=com_content&view=article&id=49:moldova-the-wait-and-ways-to-beat-it&catid=34:visa&Itemid=53 [lastet ned 3.mai 2012]

OCCPR er et prosjekt finansiert av bla. UNDEF, USAID og Open Society Foundation. OCCPR driver undersøkende journalistikk om organisert kriminalitet og korrupsjon i Øst-Europa og Baltikum, og jobber også med å gjøre informasjon tilgjengelig online, herunder relevant lovgivning, dommer, studier og andre dokumenter.

- Rădăcanu, T. (2005). *The Family Law. Family Law Report: Moldova*. [s.l.]: South Eastern Women's Legal Initiative. SEELINE women's network.

Rapporten er ikke tilgjengelig på Internett men finnes i Landtabasen.

- Registru, dvs. Centre for State Information Centre "Registru" (u.å.a.). *Identity Card of the Citizen of Moldova*. Chisinau: Centre for State Information

- Centre “Registru”. Tilgjengelig fra http://www.registru.md/ca_en/ [lastet ned 25. mai 2012]
- Registru, dvs. Centre for State Information Centre “Registru” (u.å.b.). *State Register of population*. Chisinau: Centre for State Information Centre “Registru”. Tilgjengelig fra http://www.registru.md/rsp_en/ [lastet ned 25. mai 2012]
 - Registru, dvs. Centre for State Information Centre “Registru” (2010a, 26. juli). *Changing the passport of the Republic of Moldova citizen through postal offices*. Chisinau: Centre for State Information Centre “Registru”. Tilgjengelig fra http://www.registru.md/news2010_en/163230/ [lastet ned 25. mai 2012]
 - Registru, dvs. Centre for State Information Centre “Registru” (2010b, 20. august). *Starting January 1, 2011 only BIOMETRIC PASSPORTS will be issued to the Republic of Moldova citizens*. Chisinau: Centre for State Information Centre “Registru”. http://www.registru.md/publication_en/161732/ [lastet ned 25. mai 2012]
 - Registru, dvs. Centre for State Information Centre “Registru” (2011, 14. april). *16 years have passed since the issuance of the first passport of the Republic of Moldova citizen*. Chisinau: Centre for State Information Centre “Registru”. Tilgjengelig fra http://www.registru.md/news2011_en/164217/ [lastet ned 25. mai 2012]
 - U.S. Bureau of Consular Affairs (u.å). *Country Reciprocity Schedule. Moldova. Documents*. Washington D.C.: U.S. Bureau of Consular Affairs Tilgjengelig fra http://travel.state.gov/visa/fees/fees_5455.html?cid=9686#docs [lastet ned 25. mai 2012]
 - U.S. Department of State (2011, 8. april). *2010 Country Reports on Human Rights Practices*. Washington DC: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/2010/eur/154439.htm> [lastet ned 25. mai 2012]
 - Utenriksdepartementet (2011, 14. september). *Avtale mellom Norge og Moldova om lettelse ved utstedelse av visum*. Oslo: Utenriksdepartementet. Tilgjengelig via UDIregelverk <http://www.udiregelverk.no/default.aspx?path=%7B52FFFE25-5D32-4817-82A4-40325913607F%7D> [lastet ned 24. mai 2012]
 - The World Bank (u.å). *Completeness of birth registration (%)*. [s.1]: The World Bank Tilgjengelig fra <http://data.worldbank.org/indicator/SP.REG.BRTH.ZS?page=2> [lastet ned 25. mai 2012]

Muntlig kilde

- Moldovas ambassade i Stockholm. E-poster 28. april og 3. mai 2012.